

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/217/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200397
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200397.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľky: F. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. N. XXX/XX, E., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/24/2016-15 z 12. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/24/2016-15 zo dňa 12. júla 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 2Sd/24/2016-15 zo dňa 12.07.2016 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 685 515 6605 0 zo dňa 21.11.2015, ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľke invalidný dôchodok od 20.10.2015 na sumu 219,90 eur mesačne.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľke bol určený maximálny rozsah miery poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť, keď pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zákon určuje maximálne 60 % a táto miera bola navýšená o 10 % pre psychiatrické ochorenie navrhovateľky. Dodal, že zdravotné ťažkosti, ktoré uviedla navrhovateľka vo svojom opravnom prostriedku, a pre ktoré žiadala navýšiť mieru poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť, boli uvedené aj v posudkoch posudkových lekárov, ktorí hodnotili zdravotný stav navrhovateľky, ale zákon vyššiu mieru poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť neumožňuje.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním zo dňa 17.08.2016, v ktorom uviedla, že krajský súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý určila odporkyňa posudkovým lekárom, čo považovala za porušenie zásady rovnakého postavenia účastníkov konania. Vychádzal z dôkazov predložených odporkyňou a nevykonával žiadne dôkazy v rámci objektívneho preskúmania skutkového stavu. V konaní podľa nej bolo potrebné posúdiť dôležitú medicínsku otázku - určiť rozsah

poškodenia zdravia. Dodala, že je štandardným postupom, aby sa k objasneniu takejto otázky pribral súdom ustanovený znalec, ktorý by nezávisle určil mieru poškodenia jej zdravia. Rozsudok krajského súdu považovala za vydaný predčasne.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 03.10.2016 uviedla, že posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu vyžaduje odborné lekárske znalosti. Dokazovanie v tomto smere je vo veciach sociálneho poistenia zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to na účely správneho aj súdneho konania. V súvislosti s námietkou navrhovateľky, že mal byť pribratý súdny znalec poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/109/2003, v zmysle ktorého posudok posudkového lekára sociálneho poistenia je dôkazný prostriedok s rovnakou právnou silou ako posudok súdneho znalca, v oboch prípadoch ide o dôkazný prostriedok, ktorým nie je súd viazaný a je preto vecou úvahy súdu ako výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotí. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený považovala za nedôvodné, vyvolané len subjektívnym presvedčením navrhovateľky. Dodala, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, sú hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú; nevidela preto dôvod na ďalšie dokazovanie. Žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). Podľa § 492 ods. 1 S. s. p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 1. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. 685 515 6605 0 zo dňa 12.11.2015, ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľke invalidný dôchodok od 20.10.2015 v sume 219,90 eur mesačne.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenc pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8

zákona o sociálnom poistení).

Pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 21.11.2015 odporkyňa vychádzala z posudku posudkového lekára pobočky Trebišov zo dňa 20.10.2015, v ktorom posudková lekárka pobočky určila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 20.10.2015 na 70 %. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie v zmysle prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení určila stavy po zlomenine pätnjej kosti v zmysle kapitoly XV, oddielu G, položky 57, písm. b), za ktoré bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % a za depresívne poruchy nálad v zmysle kapitoly V, položky 3 bola táto miera navýšená o 10 %.

Po podaní opravného prostriedku navrhovateľkou odporkyňa opätovne preskúmala zdravotný stav navrhovateľky. V posudku zo dňa 30.03.2016 posudková lekárka určila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 %. V posudku uviedla, že posudzovaná bola uznaná invalidnou od roku 2013 pre stav po zlomenine päťovej kosti obojstranne s poruchou chôdze ťažkého stupňa. V priebehu rokov 2014 a 2015 bola na 4 operáciách - tri krát pravej nohy a raz ľavej za účelom zlepšenia funkčnej poruchy oboch nôh po zlomenine. Aktuálne kontrolné traumatologické vyšetrenia dokumentujú stav po zlomenine pätnjej kosti obojstranne s ťažkou poruchou chôdze. Pre recidivujúcu depresívnu poruchu posudková lekárka navýšila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %.

Navrhovateľka sa domáhala priznania vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky, tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou ako aj po podaní opravného prostriedku, postupovali v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili objektívnymi nálezmi preukázané zdravotné ťažkosti navrhovateľky, pričom zhodne vyhodnotili, že zdravotné ťažkosti navrhovateľky podmieňujú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 %.

Počas súdneho konania posudková lekárka opätovne vyhodnotila zdravotný stav navrhovateľky s rovnakým výsledkom - 70 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že jej stav sa nezlepšuje a lekári jej povedali, že už bude chodiť len s pomocou barlí. Dodala tiež, že k ochoreniu jej pribúdajú rokmi ďalšie, nedávno jej zistili dve cysty na pečeni, má urologické problémy a od úrazu má tiež necitlivé prsty na pravej ruke, čo si lekári na začiatku nevšimli napriek jej upozorneniu, ale v súčasnosti niekedy už nemôže túto ruku vôbec používať. Posudková lekárka vo svojom posudku vyhodnotila aj správu z kontrolného ortopedického vyšetrenia zo dňa 14.03.2016, v ktorom odborný lekár uviedol, že na pravom zápästí navrhovateľky sa vyskytuje palpačná bolesť procesus styloid radii s presiaknutím, bolestivá dorzálna a palmárna flexia zápästia, trpnutie, tinel negat. RTG pravého zápästia bez traumatických a štrukturálnych zmien. Na základe vyššie uvedeného, vyšetrenia pravej ruky zatiaľ nenapovedajú, že by postihnutie pravej ruky bolo v takom štádiu, ktoré by odôvodňovalo jeho uznanie za rozhodujúce zdravotné postihnutie, pretože by zodpovedalo vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako zlomenina päťovej kosti. Z lekárskeho správ nie je zatiaľ preukázaná ani dlhodobosť tohto postihnutia pravej ruky. V prípade, že by v budúcnosti došlo k zhoršeniu tohto stavu, má navrhovateľka možnosť opätovne požiadať o prehodnotenie a zvýšenie invalidného dôchodku.

Rovnako lekárske správy nenapovedajú, že by u navrhovateľky prichádzalo do úvahy iné zdravotné postihnutie (cysty na pečeni alebo urologické problémy), za ktoré by bolo možné určiť vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako 60 %. Ako už odvolací súd uviedol, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa určí podľa zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu; a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ju možno navýšiť najviac o 10 %. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Odvolací súd považuje za potrebné tiež uviesť, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (O. s. p.) súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu ku skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporkyne (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.), hoci zákon nevyučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; taká možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predloženia nových dôkazov a dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a predložené odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky spôsobuje 70 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 57, písm. b) prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov. Tak ako krajský súd aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky podmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 70 %.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto podľa § 219 O. s. p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľke v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. nepriznal, nakoľko nebola v odvolacom konaní úspešná.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.